

litev, celo tiste, kateri se jih dosedaj niso udeleževali, ker so se držali načela, da bi Trst moral biti zastopan v zbornici v Rimu ne pa na Dunaju in so zmatrali poslanca Imbrianija v Rimu za svojega zastopnika v italijanski zbornici. Vitez Rinaldini bode pač na Dunaju se s tem ponašal, da je te kroge pridobil za avstrijstvo.

Kdor razmere dobro pozna, bode pač vedel, da se ti iredentovci niso še preobrnil v dobre Avstrijce, temveč se bodo volitve le zaradi tega udeležili, da pokažejo, da so proti Slovincem vsi Italijani složni. Seveda zlasti v tržaški okolici vsi pridejo na volišče, da iztrgajo Slovincem jedini državnozbornski mandat, ko ga imajo na Tržaškem. V ta namen je tudi Rinaldini se dogovarjal z iredentovskimi življi. Da tako postopanje ni v prid naši državi, je gotovo. Priti utegne čas, da bodo avstrijski državniki še obžalovali sedanje postopanje v tržaškem Primorju, a tedaj bode že prepozno. Slovincem ne bode več, da bi se nanje opirali. Pri taci razmerah je lahko umljivo, zakaj da je poslanec Spinčić pri občnem zboru „Edinosti“ imenoval neke kroge v Trstu izdajalce krone in izrekel proti vladnemu komisarju željo, da te besede izvedo na Najvišjem mestu.

### Politični pregled.

**Slovenska šola v Gorici.** — Naposled se je mesto le odločilo, da preskrbi za slovensko šolo poslopje v mestu. To se je pa še le zgodilo, ko je vlada zapretila, da sicer sama preskrbi poslopje na mestne stroške. Mestni očetje so se pa zopet odločili za neko opuščeno vojašnico na kraju mesta, ki zopet ni za tako šolo, v katero hodi 400 otrok. Slovenci se bodo zopet upirali proti temu, da bi se za slovensko šolo uporabilo tako poslopje na neugodnem kraju. Torej boj za slovensko šolo v Gorici še ne bode kmalu končan. Italijani bi radi s tem, da slovensko šolo spravijo v staro poslopje daleč od sredine mesta, pripravili slovenske stariše, da bi pošiljali svoje otroke v mestne italijanske šole. Ko bi bila slovenska ljudska šola slabo obiskana, bi jo pa opustili. Ta njih nakana se pa jim ne posreči.

**Češke šole na Dunaju.** — Krščanski socialisti so pokazali, da v narodnih ozirih niso za las pravičnejši od nemških nacionalcev, in da smo prav imeli, ko smo o svojem času trdili, da je na Dunaju zmagal nemški nacionalizem. Kdor dela v narodnih ozirih količkaj razlike mej nemškimi nacionalci in krščanskimi socialisti, ta ljudi slepi. Na Dunaju biva po uradnih podatkih 75.000 Čehov, v resnici jih je pa mnogo več. Ti Čehi plačujejo na Dunaju direktne in indirektno davke, gostaščino in občinske priklade in le pravično bi bilo, da bi se dunajska občina nanje ozirala. Liberalci, dokler so bili na krmilu, niso hoteli osnovati nobene češke šole in tudi zasebni češki šoli dovoliti nobene podpore. Krščanski socialisti so pa sedaj stopili v stopinje svojih liberalnih prednikov, in prošnja za podporo češki šoli se je kar zavrnila. S takim ravnanjem si pač krščanski socialisti ne bodo pridobili simpatij avstrijskih Slovanov.

**Avstro-ogerska pogodba.** — Ogrji bi zopet radi Avstrijo osleparili pri pogodbi. Posrečilo se je jim, da so pri pogajanjih z avstrijsko vlado dosegli nekatere jako ugodne določbe glede trgovske in carinske pogodbe. Avstrijska vlada je pa ogerski odjenjala pri pogajanjih jedino zaradi tega, ker se je nadejala, da bodo Ogrji potem glede doneska k skupnim državnim stroškom rajše kaj odjenjali od svojega stališča. Ma-

djari pa sedaj hočejo, da se naj carinska in trgovska pogodba rešita še letos v parlamentu, drugi deli avstro-ogerske pogodbe naj se pa odlože za drugo leto. Madjari si mislijo, ko bomo imeli zagotovljene nam ugodnosti v trgovski in carinski pogodbi, bomo tudi lahko v drugih stvareh se odločneje postavili, ker se nam več ne bode moglo vzeti, kar se je že dalo.

**Razpuščeni deželni zbori.** — Deželni zbori dolenjeavstrijski, koroški, šleški in štajerski so razpuščeni in je pričakovati, da se v kratkem razpišejo nove volitve. Na Dolenjem Avstrijskem se bodo volitve vršile tudi v kmetskih občinah brez volilnih mož. Če se v tej deželi ta način volitve dobro obnese, se tudi v drugih deželah vlada ne bode mogla dolgo ustavljati vpeljavi neposrednih volitev, če tudi jej niso nič kaj po volji. Na Štajerskem in Koroškem je že živahna volilna agitacija. Dosedanji slovenski štajerski poslanci župnik dr. Lipold, deželne sodnije svetnik Jerman, beležnik dr. Radey in odvetnik dr. Jurtela ne bodo več kandidovali. Namesto dr. Lipolda v šoštanjskem volilnem okraju, kandiduje nečak državnega poslanca Mihe Vošnjaka, g. Ivan Vošnjak. Kdo bode kandidoval namesto Jermana i. dr., še ni določeno. Slovenci mislijo tudi v mestih poskusiti svojo srečo in če bodo srečo imeli, utegnejo zmagati v celjski mestni skupini, v kateri Nemci vedno bolj zgubljuje zaupanje. Na Koroškem se letos udeležijo deželnozbornskih volitev tudi nemški konservativci in bodo najbrž zmagali v nekaterih volilnih okrajih. Na Štajerskem pa nemški nacionalci hočejo s tem izpodriniti liberalce, da si skušajo pridobiti duhovščino na svojo stran. V mestih tudi utegnejo duhovniki podpirati nemške nacionalce, na deželi jih pa ne bodo, ker je upanje, da skoro povsod zmagajo s konservativnim kandidatom. V dolenjeavstrijskem deželnem zboru zgube liberalci večino. Novi deželni zbor bode imel protisemitsko večino. Liberalci bodo zmagali najbrž samo v veleposestvu in dunajski trgovski zbornici. Po vseh mestih so že ob popolno veljavo. V nekaterih okrajih dunajskih niti kandidatov ne postavijo.

**Nemčija.** — Znano je, kako se nemška vlada na željo cesarjevo trudi zatreti socializem. Kjer le more, izda naredbo, ki je v škodo prostemu gibanju socializma. V kljub temu se pa socializem vedno bujnejše razvija, znamenje, da državna uprava ni zmožna sama zadovoljiti delavskega stanu. Iz strahu pred socializmom je sedaj še vojaška uprava izdala stroge ukaze vojakom, ki so naperjeni proti socialistom. Prepoveduje se najmanjše simpatizovanje s socialisti, vojak se ne sme udeleževati socialističnih veselje in shodov, se naročati na časopise, nabirati denar v socialistične namene itd. Daleč je že prišlo v Nemčiji, ko morajo socializem že iz vojske trebiti. Skrbeli bi naj bili pravočasno drugim a pravim potom za to. Sedaj je brž ko ne prepozno.

**Kreta.** — Položaj na Kreti postaja vedno resnejši in čedalje bolj se vidi, da Turčija ni zmožna narediti miru. Turški vojaki, mesto da bi mirili, napadajo kristjane. Poslednji zahtevajo izvedbo reform na Kreti, mohamedanci pa se temu odločno upirajo vedoč, da bi bilo potem njih samooblastnega gospodarjenja konec. Velevlasti zadnji čas močno pritiskajo na Turčijo, da naredi mir na Kreti. Posebno Rusija je zadnje dni prav resno besedo spregovorila, češ, da moritvi kristjanov mora biti konec na Kreti. Ta izjava Rusije je pomenljiva, posebno če se pomisli, da je pri vseh zadnjih homatijah stala Rusija na strani Turčije. Razmere na Kreti so pač morale prikupeti do vrhunca, da je Rusija naenkrat nastopila proti Turčiji. Na Kreti sami se ponavljajo vedno poboji in krvavi nemiri. Konzuli velevlasti so ukrenili vse potrebno, da se varujejo njih podložniki. Posebno avstrijski konzul nastopa precej resno proti turškim rogoviležem. Ko bi fanatični mohamedanci odjenjali od šuntanja proti kristjanom, bi bil kmalu mir, a ti podpirani iz Carigrada vstrajajo v hujskanju napram kristjanom, ki hočejo miru in redu na otoku. Turčija misli še vedno s silo ukrotiti puntarje. Toda to ne bo šlo, kajti ti so

upravičeni zahtevati za-se pravice. Prišlo bo konečno do tega, da bodo veljavisti nehote morale resneje poseči vmes, tedaj se bo pa Turčija kesala, kajti lahko se ji pripeti, da se bo šlo takrat za njen propad sploh, ali vsaj izgon iz Evrope.

**Kuba.** — Španiji se še vedno slaba godi na Kubi. Španjski vojaki so veliki reveži. Vlada jim ne izplačuje plač, vrhu tega jih pa nadlegujejo razne bolezni, posebno mrzlica. Glede bojev so celo uradna poročila zadnji čas izostala. Veselih poročil pač nimajo, prihranijo si torej še slaba poročila. Španjska vlada ima doma težavno stališče. Vedno jo interpeljujejo poslanci o zadevah na Kubi. Kolonijski minister, da se izogne odgovorom, ne pride k sejam. Odgovarjati mora kak drug minister, ki pa na kratko zavirača interpelacije, češ, da je nepatrijotično nevoljo stresati nad ekspedicijo na Kubi. Ti zaslepljena vlada, mesto, da bi poskrbela za mir in red in to sebi v prid, pa tiraš na Kubi še nadalje nesrečno vojsko svojo domovini v izgubo.

## Obrtnija.

### Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

(Dalje.)

Zbornični tajnik poroča:

a) C. kr. deželna vlada je sporočila, da je visoko c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje glasom ukaza z dne 12. maja 1896, št. 11.791, dovolilo todeželnim obrtnim nadaljevalnim šolam za leto 1896. nastopne podpore: v Ljubljani 2300 gld., v Postojini 250 gld., v Škofji loki 280 gld., v Kočevji 280 gld., v Krškem 300 gld., v Kranju 300 gld., v Metliki 280 gld., v Trzinu 350 gld., v Radovljici 260 gld., v Ribnici 250 gld., v Novem mestu 450 gld., v Kamniku 400 gld. in Št. Vidu 300 gld.

b) C. kr. železniško obratno ravnateljstvo v Be-ljaku je sledeče javilo: Z ozirom na Vaš cenjeni dopis št. 1973 z dne 28. oktobra 1895, s katerim so se v zmislu ukaza c. kr. glavnega ravnateljstva št. 74.910, iz maja 1895, naznanile zaželene premembe za toletni poletni vozni red, usojamo se naznanjati, da se z ozirom na potrebno ekonomijo na lokalnih železnicah in iz prometnotehniških vzrokov ni moglo ugoditi prošnji za posebno vozno garnituro v Novo mesto.

c) Visoko c. kr. železniško ministerstvo je z ozirom na ulogo z dne 4. marca 1896, št. 274, naznanilo v prepisu sledeči na trgovsko in obrtniško zbornico v Pragi naslovljeni ukaz: Rešuje ulogo z dne 22. januarja 1896, št. 941, obžaluje c. kr. železniško ministerstvo, da ne more ugoditi želji čestite trgovske in obrtniške zbornice, da bi se jej poslala obvestila za seje državnega železniškega sveta ob istem času, ob katerem je dobe udje drž. želez. sveta. To pa zato ne, ker imajo ta obvestila strogo zaupen značaj in tudi ne z ozirom na določbe „poslovnega reda za državni železniški svet“, ki pridejo tu v poštev. C. kr. železniško ministerstvo je pa drage volje pripravljeno z ozirom na daljno prošnjo čestite zbornice, dati na razpolago poročila o sejah omenjenega sveta z „obvestili“ vred, ki po seji državnega železniškega sveta izgube svoj zaupen značaj. Zajedno je ukrenilo c. kr. železniško ministerstvo potrebno, da se dopošljejo trgovskim in obrtniškim zbornicam v njih lastno uporabo omenjena poročila s priloženimi „obvestili“ zajedno s pošiljateljico na ude državnega železniškega sveta.

d) C. kr. deželna vlada je poslala zbornici v poročilo prošnjo tukajšnjih stavbenikov in trgovcev s stavbenim materijalom na c. kr. priv. južno železnico, v kateri se prosi, da bi se odpravila omejitev pri dobivanju stavbenega materijala vseh vrst, katero se ima rabiti za popravo in zopetno zgradbo poslopij v Ljubljani in okolici, katera so trpela vsled potresa. Zbornica je uvidela, da je prošnja utemeljena in jo je priporočila.

e) Zbornica je priporočala pri c. kr. finančnem ravnateljstvu v Ljubljani prošnjo tvrdk: „Kranjska industrijska družba“ na Jesenicah in „Goepfinger & Co.“ v Beli peči za dovolitev povrnitve carine v prometu za plemenčenje.

f) Prošnjo Mihaela Kosca z Vojskega za spregled doprinesbe sposobnostnega dokazila v namen nastopa samostojnega izvrševanja kovaškega obrta je zbornica priporočila pri c. kr. deželni vladi, ker se je preverila, da je prositelj večč kovač in dela že nad 15 let pri kovaštvu.

g) Prošnjo Gregorja Levstika iz Št. Jurja za spregled doprinesbe učnega spričevala v namen samostojnega izvrševanja mizarskega obrta je zbornica priporočila pri c. kr. deželni vladi, ker je prositelj dokazal, da ima zadostno praktično sposobnost za vršbo tega obrta.

h) Zbornica je priporočila pri c. kr. deželni vladi v smislu ministerskega ukaza z dne 16. sept. 1883., št. 26701, prošnjo Alojzija Mrve iz Vač za spregled doprinesbe učnega spričevala v namen nastopa mizarskega obrta.

i) Prošnjo Franca Lipuša iz Ljubljane za spregled redne doprinesbe učnega spričevala v namen nastopa stolarskega obrta je zbornica priporočila pri c. kr. deželni vladi v smislu ministerskega ukaza z dne 16. sept. 1883., št. 26701, ker se je prositelj izkazal z 20letno praktično uporabo pri stolarskem obrtu.

j) Na mestni magistrat ljubljanski je poročala zbornica v smislu zakona z dne 16. januarja 1895., drž. zak. št. 26, o prošnji Fr. Petriča v Ljubljani za dovolitev razprodaje.

k) Zbornica je priporočila pri c. kr. glavnem ravnateljstvu avstr. državnih železnic oziroma pri glavnem ravnateljstvu c. kr. priv. južne železnice prošnji lesnega trgovca J. Goljevška v Gorici in lesnotržne tvrdke Josip Lorenci v Ljubljani za dovolitev reekspedicijskih pravic na postajah Kranj oziroma Ljubljana j. ž.

l) Na vprašanje trgovske in obrtniške zbornice v Črnovicah, če spada operiranje kurjih očes mej obrtne pravice brivcev, je zbornica na podlagi poročila obrtne zadruga brivcev in frizerjev Ljubljani poročala, da se tukaj brivci ne pečajo z operiranjem kurjih očes, da se od njih ne zahteva dotično sposobnostno dokazilo in da se sploh ne smatra, da operiranje kurjih očes spadalo mej obrtne pravice brivcev.

m) C. kr. dež. vlada je poslala v prepisu nastopni, na dež. odbor kranjski naslovljeni dopis: Visoko c. kr. trgovsko ministerstvo je rešuje tu uradna poročila v zadevi nameravane pomnožne akcije za prebivalstvo v Kropi z ukazom z dne 17. junija 1896., št. 22.896 naznanilo sledeče: Svet za obrtno pospeševalne zadeve se je v svoji 11. seji izrekel proti dovolitvi podpore iz obrtno pospeševalnega zaklada v svrhu uvedbe izdelovanja čevljarskega blaga v Kropi. Priporočil pa je dovolitev podpore v znesku 200 gld. v izobražbo vajencev v izdelovanju